

De eindstand van de Dodaarzentelling in 2020

Hidde Bult

Tot vandaag (09 juni 2020) hebben we 38 broedparen van de Dodaars gelokaliseerd op de Brabantse Wal (Tabel 1). De score binnen het Natura2000 reservaat Brabantse Wal (33 broedparen) ligt helaas onder het instandhoudingsdoel. Dat moet leefgebieden voor minstens 40 broedparen waarborgen. Dat die ondergrens niet gehaald wordt, komt door de al jaren voortdurende verdroging van de Brabantse Wal. Het toeval (?) wil dat vanaf half maart voor het vierde jaar op rij de droogte genadeloos toeslag. Ondanks de overvloedige regenbuien in februari en begin maart ontstond er dit voorjaar opnieuw een enorm neerslagtekort: de verdamping is tot nu veel sterker dan de hoeveelheid neerslag die de Brabantse Wal kreeg. Daardoor vielen veel vennen helaas droog. Te vrezen valt dat veel Dodaarzen moeten vertrekken en dat het ze niet gaat lukken om veel jongen groot te brengen.

Dan hebben enkele leden ook in de zeeleiregio tot aan de Schelde-Rijnverbinding (Tabel 2) en in de laagveenpolders (Tabel 3) naar territoria van de Dodaars gezocht. In het zeeleilandschap zijn 11 territoria gevonden (Tabel 2) en in de laagverenpolders 9 territoria (Tabel 3). Daar liep de stand in de Noordpolder langzaam wat op tussen 3 mei (twee territoria) en 14 mei (vijf territoria, zie opmerkingen in tabel 3). Wellicht ging het om vogels die moesten uitwijken van de zandgronden toen de vennen boven op de Brabantse Wal droogvielen.

In aansluiting op de continue verdroging van de Brabantse Wal het volgende. In BN/De Stem meldde een woordvoerder van “De Brabantse Delta” dat het waterschap er alles aan had gedaan om deze winter zoveel mogelijk water vast te houden tijdens de natte weken in februari en begin maart. Dat klinkt heel mooi, maar klopt die bewering wel? In een waterafvoer in Putte is recent een stuw geplaatst. Tot zover het goede nieuws. Die stuw bleef echter tijdens de neerslagperiode aan het begin van het jaar open staan (zie foto's). En is nog steeds niet hoger ingesteld. Ook bij de gemeentevijver in Putte werd water afgevoerd zonder de afvoer wat hoger in te stellen. Mijn vraag is: kennen jullie andere sloten en greppels bovenop de Brabantse Wal waar stuwen in staan of waar ze recent zijn aangebracht? Zo ja, staat die stuw open of is deze dicht gezet? Als het kan dan graag een fotootje met je telefoon maken dat met vermelding van de locatie met naar mij e-mailen.

Diepe ontwatering van buitengebied bij Landgoed Putse Moer. Stroomafwaarts moet een recent geplaatste stuw neerslag langer vasthouden, maar die stuw stond en staat nog altijd wagenwijd open. Putte, 11 maart 2020.

Voor alle duidelijkheid: deze vraag geldt alleen voor de zandgronden. De stuwen in het zeekele gebied en in de Noordpolder onder Ossendrecht hebben weinig invloed op de grondwaterspiegel op de hoger gelegen zandgronden. Wel is recent op de Zouteweg een landbouwer betrapt die het zuivere kwelwater in de Noordpolder misbruikte om er een enorme giertank mee te spoelen. Als je ook een dergelijke misstand tegenkomt, dan graag een foto maken. Als dat lastig is, bij voorbeeld vanwege de onvriendelijke houding van de landbouwer, dan het nummerbord van de tractor noteren en met gegevens over de combinatie (merk en kleur tractor, giertank) aan Natuurmonumenten melden:
M.Mos@Natuurmonumenten.nl.

Met dank aan Ton Bakker, Lucie Bult, Walter van Dongen, Gert-Jan Geleijns (Ministerie van Defensie, Vliegveld Woensdrecht), Jan en Ria Hogerwaard, Sjaan Hopmans en Paranka Surminski voor het aanleveren van gegevens

Tenslotte: als je nog aanvullingen hebt op de gegevens in de onderstaande tabellen, laat ze me weten. Als je zelf nog Dodaarzen ziet, meldt die dan op waarneming.nl, dan kunnen we ze altijd terugvinden. Vul dan liefst bij gedrag de broedcode (balts / zang, broedpaar, alarm, nestbouw, jongen) in.

Bij voorbaat dank voor je moeite en met beste groet,

Hidde Bult
Hidde.Bult@home.nl

Tabel 1. Territoria van de Dodaars op de Brabantse Wal in 2020

Sovoncode telgebied / terrein	Naam ven	territoria	Opmerkingen
Binnen N2000 Brabantse Wal			
11148 BrWal 2: Lievensberg, Molenzicht	Onbekend	0	
11518 BrWal 1: Zoomland	Keutelmeer	0	
	Zeezuiper	1	in 2009 10 paar volgens RT!
11574 BrWal 5: Wouwsche Plantage	Bergsven	0	
11528 BrWal 7: Mattemburgh-Oost	Bloempjesven	3	Ook in 1990-96
	Meeven	1	Ook in 1990-96
11529 BrWal 8: Mattemburgh-West	Blaffert	1	
11530 BrWal 9: Kooiheide	Bezinkvijver	1	
	Paardenvan	1	Ook in 1990-96
11531 BrWal 10: Abdijbossen (Bovenven	0	
	Driebloksven	0	droog
	Moseven	3	Eén in 1990-96
	Oude Wasscheven	0	droog
	Volksabdijvijvers	0	
	Wasscheven	1	Ook in 1990-96
11532 BrWal 11: Meiduinen, Boudewijn	“Hangven”	1	
	“Waterlelieven”	1	Ook in 1990-96
11546 GP-ZKH VOG 18 Groote Meer	Achtermeer/Oostlob	3	slechts 20% gevuld op 25/4
	Voormeer/Westlob	5	slechts 25% gevuld op 25/4
11547 GP-ZKH VOG 21 Kortenhoeff	Akkerenvan	5	zie bezoek 15/04 bij Avimap
	Bronven	0	
	Wasven-Noord	0	ad op 15/4, ongeldig als territorium
	Wasven-Zuid	1	zie bezoek 15/4 bij Avimap

Tabel 1. Territoria van de Dodaars op de Brabantse Wal in 2020

Sovoncode telgebied / terrein	Naam ven	territoria	Opmerkingen
11550 GP-ZKH VOG 20 Kleine Meer	Granaatven	0	
	Kleine Meer	0	drooggevallen
	Leemputten Noord	0	Alleen 1x balts voor DG
	Leemputten Zuid	1	
11551 GP-ZKH VOG 19 Zwaluwmoer	Ranonkelven	0	nooit bij drie bezoeken tot 25/4
	Kwekerijven	0	nooit bij drie bezoeken tot 25/4
	Talingven	0	nooit bij drie bezoeken tot 25/4
Enclave Jagersrust	Zwaluwmeer	4	
	Belderven	0	drooggevallen
	Leemven	0	drooggevallen
	Moerven	0	drooggevallen, 3 pr in 2014!
Binnen Natura2000 (40 is het instandhoudingsdoel)		33	
Vliegveld Woensdrecht	Afgelaten ven	1	ook 4 paar Geoorde Futen
Hoogerheide	Retentiebekken	1	
	Bunkerbaan poelen	1	op 9 juni ver droog, maar nog bezet
Vrederust	Wasven	1	
	Plas Vijverdonk	1	
De Melanen, grachten Fort de Roovere	Kanovijver & ven	0	Evenmin in 1990-96 of 2016
Zanderijen, Kleine Melanen		0	Wel 4 paar in 1990-96
Brabantse Wal buiten N2000		5	
Totaal Zandlandschap/Brabantse Wal		38	

Tabel 2. Territoria van de Dodaars in de zeekleiregio in 2020

Sovoncode telgebied / terrein	Naam water	territoria	Opmerkingen
NB 1112 Molenplaat	Plasje 1 & 2	0	Geen open water door verlanding
	Natuurbouw west	0	
BR 5320 Zoommeer Oost	Molenplaatje	0	
NB 1114 Markiezaat, Hogerwaardschor	Boskreek	0	Geen te horen op afstand
NB 1115 Markiezaat, Duintjes	Klein Markiezaat	4	
NB 1122 Bergse Plaat, aanzet	Snoekenpaaiplaats	1	
NB 1130 Kreekraksluizen Spuibekken	Natuurbouw	2	Eerst 1, later 2
NB 1221 Hogerwaardpolder	Kreekrestant west	2	2 pr, via wrn.nl
	Natuurbouw Midden	0	Geen balts na DG
	Natuurbouw Oost	2	Tot 31/05 geen balts, daarna 2 paar
	Natuurbouw West	1	Maart 2 pr, slechts 1 pr na DG
NB 1222 Caterspolder	Plas spoorlijn	1	
NB 1222 Prins Karelpolder	Korteven plas A58	0	Slechts één bezoek
Totaal Zeeklei		13	

Tabel 3. Territoria van de Dodaars in de laagveenspolders in 2020

Sovoncode telgebied / terrein	Naam water/polder	territoria	Opmerkingen
NB 1216 Noordpolder Ossendrecht	Calfvensche Kreek	1	
	Noordpolder	5	2t 3/4; 3t 24/4; 4t 27/4; 5t 3/5-14/5
	Sterbos - Heereweg	1	
NB 1322 Augustapolder	Oost	2	
NB 1322 Augustapolder	West	0	
Totaal Laagveenspolders		9	